

هشدار کمیته حفاظت از روزنامه‌نگاران و گزارشگران بدون مرز: ایران قطعی ۸۳ روزه اینترنت را دستاویزی برای پنهان کردن سرکوب مطبوعات کرده است

نیویورک، ۲۱ مه ۲۰۲۶ — کمیته حفاظت از روزنامه‌نگاران (CPJ) و سازمان گزارشگران بدون مرز (RSF) نگرانی عمیق خود را از تداوم قطعی سراسری اینترنت توسط حکومت ایران ابراز کرده‌اند؛ اقدامی که ۸۳ روز پیاپی، ارتباط روزنامه‌نگاران را با دنیای خارج کاملاً قطع کرده است. آنچه در ابتدا به عنوان تلاشی برای کنترل اطلاعات آغاز شد، اکنون به هجومی بی‌وقفه علیه آزادی بیان و تقلایی روزمره برای خبرنگاران محلی تبدیل شده است که می‌کوشند در داخل کشور به فعالیت خود ادامه دهند.

بنا بر گزارش نت‌بلاکس، سازمان مستقل ناظر بر اینترنت، این خاموشی اکنون وارد دوازدهمین هفته خود شده و به طولانی‌ترین و شدیدترین قطعی اینترنت ثبت‌شده در تاریخ این کشور بدل گشته است. کمیته حفاظت از روزنامه‌نگاران و گزارشگران بدون مرز هشدار می‌دهند که این دیوار دیجیتال، ایران را به یک سیاهچاله اطلاعاتی تبدیل کرده است؛ حصری که مقامات آن را عمداً بنا کرده‌اند تا کارزار خاموش و بی‌رحمانه خود را برای ارباب و وادار کردن روزنامه‌نگاران مستقل به سکوت، پنهان کنند.

سارة القضاة، مدیر منطقه‌ای کمیته حفاظت از روزنامه‌نگاران، در این باره می‌گوید، "حکومت ایران با قطع اینترنت به مدت نزدیک به سه ماه، یک فضای خلا عملیاتی وحشتناک ایجاد کرده است؛ شرایطی که در آن مطبوعات از ابتدایی‌ترین سپر دفاعی خود، یعنی آگاهی عمومی، محروم شده‌اند. ما شاهد تلاشی عامدانه هستیم تا آزار و اذیت، تهدید و بازداشت‌های خودسرانه روزنامه‌نگاران محلی کاملاً از چشم جهانیان پنهان بماند و با این کار، حق بنیادین مردم برای دسترسی به اطلاعات، آشکارا سلب می‌شود."

برای معدود خبرنگاران مستقل و اتاق‌های خبری که همچنان در تلاشند تا در داخل ایران کار کنند، این انجماد اینترنتی، تهیه گزارش‌های امن و دقیق را تقریباً غیر ممکن ساخته است. بدون وجود پلتفرم‌های پیام‌رسان امن یا اینترنتی قابل اتکا، روزنامه‌نگاران نمی‌توانند با خیال راحت با منابع خود صحبت کنند، جزئیات اولیه را در میدان راستی‌آزمایی کنند، یا گزارش‌های خود را به دنیای بیرون مخابره نمایند. این قطع ارتباط، نه تنها کار خبررسانی را دشوارتر کرده، بلکه سپری برای مقامات ساخته است تا از هرگونه پاسخگویی و نظارت در امان بمانند.

جاناتان داگر، رئیس میز خاورمیانه در سازمان گزارشگران بدون مرز، می‌گوید: «خاموشی اطلاعاتی تحمیل‌شده از سوی حکومت ایران، در حال خفه کردن کشور، روزنامه‌نگاران و شهروندان آن است. رژیم با قطع اینترنت، جاسوسی از همان اندک فعالیت‌های آنلاین باقی‌مانده‌ی روزنامه‌نگاران، و تداوم تهدید اصحاب رسانه، کشور را در هاله‌ای از تاریکی و ابهام فرو برده و خود را از هرگونه پاسخگویی مصون نگه داشته است. مردم ایران و همچنین جامعه جهانی حق دارند به اطلاعات آزاد، موثق و متنوع از داخل این کشور دسترسی داشته باشند. این قطعی اینترنت، حمله‌ای مستقیم به این حق است و باید فوراً پایان یابد.»

در ماه‌های اخیر، مقامات با علم به اینکه سوء رفتار هایشان دید و گزارش نمی‌شود، در سکوت خبری به دستگیری، تهدید و احضار روزنامه‌نگاران در سراسر کشور پرداخته‌اند.

حکومت با محروم کردن مردم از اینترنت، شهروندان را به تماشاگرانی منفعل در کشور خود تبدیل کرده است و همزمان، تنها سپر دفاعی واقعی روزنامه‌نگاران، یعنی آگاهی عمومی و حمایت بین‌المللی را از آن‌ها گرفته است.

این خاموشی همچنین رصد اتفاقات داخل ایران را برای نهادهای بین‌المللی مدافع آزادی بیان بی‌نهایت دشوار کرده است. برای هر دو سازمان CPJ و RSF، تأیید بازداشت‌ها، بررسی وضعیت سلامت و امنیت اهالی رسانه، و مستندسازی حملات علیه آنان، سخت‌تر از هر زمان دیگری شده است.

این خلأ اطلاعاتی به‌ویژه برای روزنامه‌نگاران زندانی در ایران بسیار خطرناک است؛ از جمله رضا ولی‌زاده، روزنامه‌نگار ایرانی-آمریکایی که همچنان در زندان اوین تهران در بازداشت به سر می‌برد. با محدود شدن شدید ارتباطات، اطلاعات بسیار اندکی از شرایط، وضعیت سلامتی یا روند حقوقی پرونده‌های آنان در دست است و گروه‌های بین‌المللی امکان رایزنی و دفاع برای حفظ جان این روزنامه‌نگاران آسیب‌پذیر را از دست داده‌اند.

کمیته حفاظت از روزنامه‌نگاران (CPJ) و سازمان گزارشگران بدون مرز (RSF)، مؤکداً و فوراً از مقامات ایرانی می‌خواهند که:

- فوراً دسترسی کامل به اینترنت را در سراسر کشور برقرار کرده و به تمام محدودیت‌های دیجیتال پایان دهند؛
- تهدید، آزارهای قضایی و بازداشت‌های خودسرانه روزنامه‌نگاران را که تنها به انجام وظیفه حرفه‌ای خود مشغولند، متوقف کنند؛
- همه روزنامه‌نگاران را که به خاطر گزارش‌هایشان زندانی شده‌اند بی‌درنگ آزاد کنند و به ناظران بین‌المللی اجازه دهند تا وضعیت سلامت و امنیت تک‌تک اهالی رسانه را که در پشت میله‌های زندان هستند، بررسی کنند.

جهان نباید دست روی دست بگذارد و اجازه دهد تاریکی دیجیتال به پوششی برای خفه کردن صدای مطبوعات تبدیل شود. CPJ و RSF از نهادهای حقوق بشری سازمان ملل و دولت‌های سراسر جهان می‌خواهند که تهران را در قبال این نقض‌های بی‌سابقه حقوق بشر پاسخگو کنند.